Dosarul nr. 5r-4442/2023 (4-23074219-15-5r-24052023)

HOTĂRÂRE

22 decembrie 2023 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani
Instanţa compusă din:
Preşedinte Balan Gheorghe
Grefier Ostap Veronica
examinând în şedinţă publică cauza contravenţională după contestaţia lui Antoci Nicolae împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie şi deciziei subofiţerului superior de patrulare a Direcţiei patrulare „Sud" a INSP al IGP al MAI, Casap Ivan,-

a constatat:

Prin decizia subofiţerului superior de patrulare a Direcţiei patrulare „Sud" a INSP a IGP al MAI, Casap Ivan din 04 mai 2023, în temeiul procesului-verbal cu privire la contravenţie, Antoci Nicolae a fost tras la răspundere în conformitate cu art. 240 alin.(1) Cod contravenţional, fiindu-i stabilită o sancţiune contravenţională sub formă de amendă în sumă de 750 lei cu aplicarea a 3 puncte de penalizare pentru faptul că, *„la 04 mai 2023, ora 19^{40}, ignorând cerinţele indicatorului 3.32.1 „staţionare interzisă", a parcat mijlocul de transport de model „*****", cu n. î. *****, în or. Cahul, str. M. Viteazul"*.

Considerând că n-a comis fapta imputată şi, respectiv, ilegal procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancţionare, Antoci Nicolae s-a adresat în judecată cu prezenta contestaţie, prin care solicită anularea lor, invocând lipsa faptului contravenţiei (art. 441 Cod contravenţional) şi nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie (art. 443 Cod contravenţional).

Contravenientul Antoci Nicolae, legal citat *(cu aviz de recepţie – f.d.-36)* despre data, locul şi timpul examinării cauzei, în şedinţă judiciară nu s-a prezentat, prin *cerere scrisă (f.d.-37-38)* a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, instanţa de judecată, ţinând cont de prevederile art. 454 alin.(1), (2) Cod contravenţional, a dispus examinarea cauzei în absența acestuia.

Agentul constatator subofiţerul superior de patrulare a Direcţiei patrulare „Sud" a INSP al IGP al MAI, Casap Ivan, legal citat *(prin intermediul poştei electronice – f.d.34)*, despre data, locul şi timpul examinării cauzei, fără careva motive întemeiate *(n-a adus la cunoştinţa instanţei motivele)*, în şedinţă judiciară

nu s-a prezentat, instanţa de judecată, ţinând cont de prevederile art. 454 alin.(1), (2) Cod contravenţional, a dispus examinarea cauzei în absența acestuia.

Studiind materialele cauzei contravenţionale, instanţa de judecată ajunge la concluzia că **este întemeiată contestaţia** nominalizată.

Concluzia instanţei de judecată se bazează pe următoarele:

Astfel, conform dispoziţiei **art. 240 alin.(1) Cod contravenţional** se sancţionează *„nerespectarea de către conducătorul de vehicul a indicatoarelor rutiere de prioritate, a indicatoarelor de interzicere şi de sens obligatoriu, a indicatoarelor de informare privind locul de staţionare rezervat vehiculelor conduse de persoane cu dizabilităţi, privind direcţia permisă de deplasare, a marcajului rutier al drumului privind acordarea dreptului prioritar de circulaţie, dreptului privind delimitarea benzilor de circulaţie pe sens opus şi a celor destinate vehiculelor de rută, a marcajului rutier al locului de staţionare rezervat vehiculelor conduse de persoane cu dizabilităţi, nerespectarea regulilor de circulaţie privind începerea deplasării şi schimbarea direcţiei de mers, privind poziţia pe carosabil, privind depăşirea vehiculelor, privind traversarea intersecţiilor şi a locurilor de oprire a transportului public, privind remorcarea vehiculelor, privind transportul persoanelor şi al încărcăturilor, privind deplasarea pe autostrăzi, nerespectarea exigenţelor de folosire a dispozitivelor de iluminat la căderea întunericului sau în condiţii de vizibilitate redusă”*.

Potrivit **pct. 25 din Regulamentul circulaţiei rutiere *(Secţiunea a 5-a Indicatoare rutiere (anexa nr. 3)***, aprobat prin Hotărârea Guvernului, nr. 357 din 13 mai 2009, *„indicatoarele rutiere instalate pe drumurile publice se divizează în **indicatoare de:***

a) avertizare;

b) prioritate;

***c) interzicere şi restricţie**;*

d) sens obligatoriu;

e) informare şi orientare;

f) informare suplimentară (panouri adiţionale)”, iar potrivit **pct. 26 subpct. 3) acelaşi Regulament**, *„indicatoarele de interzicere şi restricţie stabilesc ori suspendă interdicţiile sau restricţiile participanţilor la trafic”*.

După cum reiese din conţinutul ***Notei explicative la anexa nr. 3*** a **Regulamentului nominalizat:**

„SEMNIFICAŢIA INDICATOARELOR RUTIERE ŞI PARTICULARITĂŢILE DE UTILIZARE A ACESTORA

V. INDICATOARE DE INTERZICERE ŞI RESTRICȚIE

„*(...).*

3.32.1 „Staționare interzisă” *– interzice oprirea şi staţionarea vehiculelor.*

(...)”.

Potrivit **pct. 16 spct. 2) din Regulamentul circulaţiei rutiere *(Secţiunea 1)***, aprobat prin Hotărârea Guvernului, nr. 357 din 13 mai 2009, „*se interzice montarea, demontarea, acoperirea, deteriorarea, schimbarea poziţiei, precum şi instalarea sau aplicarea din propria iniţiativă de către persoane neautorizate de poliţie a mijloacelor de semnalizare rutieră*".

Din conţinutul **art. 7 Cod contravenţional** reiese că, *„**persoana** poate fi sancţionată **numai pentru** contravenţia în a cărei privinţă **este dovedită vinovăţia sa**, cu respectarea normelor prezentului cod"*, iar din conţinutul **art. 5 alin.(2) acelaşi Cod** reiese că, *„interpretarea extensivă defavorabilă şi aplicarea prin analogie a legii contravenţionale **sunt interzise**".*

Potrivit **art. 425 alin.(1) Cod contravenţional**, *„**probele** sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei"*, iar conform **alin.(2) a aceluiaşi articol**, *„în calitate de **probe** se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, depoziţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză".*

Din conţinutul **alin.(5) a articolului precitat**, reiese că *„sunt admisibile **probele** pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prezentul cod"*, iar din conţinutul **alin.(6) lit. c) acelaşi articol**, *„nu pot fi admise ca **probe** datele care au fost obţinute prin încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv **a dreptului la apărare** sau a dreptului la interpret/traducător".*

După cum reiese din prevederile **art. 382 alin.(1) Cod contravenţional**, *„**citarea** este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional"*, iar din conţinutul **alin.(2) acelaşi articol** reiese că, *„**citarea** se face prin **invitaţie scrisă**, care se înmânează de către autoritatea competentă sau **se expediază prin poştă**, **prin notă telefonică** sau **telegrafică, prin telefax, prin poştă electronică** sau **prin alt mijloc** în cazul în care autoritatea poate dovedi că citaţia a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească".*

Din prevederile **alin.(4) articolul precitat** reiese că *„persoana este obligată să se prezinte la data, ora şi în locul indicate în citaţie. În cazul imposibilităţii de a se prezenta, persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicând motivul, precum şi să convină data şi ora când se va putea prezenta”,* iar din conţinutul **alin.(5) acelaşi articol** reiese că *„(...) neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei”*.

Art. 384 alin.(1) lit. a), b), e), i), j), k), n), o), p) Cod contravenţional prevede că *„**persoana** în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul: **la apărare**; **să cunoască fapta imputată**; să primească informaţie scrisă şi explicarea drepturilor sale; să prezinte probe; să formuleze cereri; să conteste decizia asupra cauzei; să solicite audierea martorilor; să facă obiecţii împotriva acţiunilor agentului constatator şi să ceară consemnarea obiecţiilor sale în procesul-verbal; să ia cunoştinţă de procesul-verbal încheiat de agentul constatator, să facă obiecţii asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanţele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate”*, iar **art. 442 alin.(1) acelaşi Cod** prevede că *„**procesul-verbal cu privire la contravenţie** este un act prin care se individualizează **fapta ilicită** şi se identifică **făptuitorul**. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza **constatărilor personale** şi **a probelor acumulate**, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui”*.

În conformitate cu art**. 443 alin.(1) lit. d), e) Cod contravenţional**, *„**procesul-verbal cu privire la contravenţie** va cuprinde: **fapta contravenţională**, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice (...); **încadrarea juridică a faptei**, norma materială contravenţională şi **indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei**”*.

În conformitate cu **alin.(8) articolul precitat**, *„în cazul în care contravenţia prevăzută la capitolul XIII al cărţii întâi a fost constatată cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate şi verificate metrologic, agentul constatator, după stabilirea identităţii conducătorului de vehicul, poate încheia procesul-verbal şi în absenţa persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional. În procesul-verbal încheiat în cazurile prevăzute de prezentul alineat se indică tipul, modelul şi numărul de identificare al mijlocului special cu ajutorul căruia a fost constatată contravenţia”*.

În afară de aceasta, potrivit **art. 448 alin.(1) Cod contravenţional**, *„contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenţionale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu*

au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art. 447[1] alin.(8)”.

Potrivit **art. 375 alin.(1) Cod contravenţional**, *„persoana acuzată de săvârşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod”*, iar potrivit **alin.(2) acelaşi articol**, *„nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa”.*

Potrivit **alin.(3) articolul precitat**, *„**concluziile despre vinovăţia persoanei** în săvârşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. **Toate dubiile** în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional”.*

În acelaşi context, conform **art. 461 alin.(1) Cod contravenţional**, *„în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445 alin.(1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional”*, iar conform **alin.(2) acelaşi articol**, *„**procesul contravenţional poate fi încetat** şi în alte cazuri decât cele prevăzute la alin.(1) doar dacă se constată că lipsa unei menţiuni în procesul-verbal cu privire la contravenţie afectează în mod esenţial fondul cauzei şi **aceasta nu poate fi înlăturată de către instanţa de judecată**”.*

După cum reiese din conţinutul **art. 441 alin.(1) lit. a) Cod contravenţional**, *„**procesul contravenţional** pornit **încetează** dacă **nu există faptul contravenţiei**”.*

Art. 445 alin.(1) Cod contravenţional prevede că, *„**neconsemnarea** în procesul-verbal cu privire la contravenţie **a menţiunilor privind** numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, numele, prenumele, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, **a circumstanţelor comiterii** şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvârşite şi a datei comiterii acesteia, **a semnăturii** agentului constatator sau **a martorului asistent**, în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezenţa unui martor, **atrage nulitatea absolută a procesului-verbal**”*, iar **alin.(2) acelaşi articol** prevede că, *„**celelalte încălcări** ale art. 443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie **doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei**”.*

Reieşind din conţinutul acestuia, ***procesul-verbal cu privire la contravenţie din 04 mai 2023,*** întocmit în privinţa lui Antoci Nicolae (f.d.-11) de către agentul

constatator subofiţerul superior de patrulare a Direcţiei patrulare „Sud” a INSP al IGP al MAI, Casap Ivan, instanţa de judecată ajunge la concluzia că acesta **nu corespunde exigenţelor legale analizate supra**, or, de către ultimul nu au fost indicate care anume încălcări ale dispoziţiei **art. 240 alin.(1) Cod contravenţional** au fost admise de către primul, limitându-se la descrierea faptei ca ***„a ignorat cerinţele indicatorului 3.32.1”***, fără a face referire la prevederile **pct. 25 Regulamentul circulaţiei rutiere.**

Simpla menţiune privind săvârşirea contravenţiei prevăzută de **art. 240 alin. (1) Cod contravenţional**, care se evidenţiază la cea mai superficială analiză a conţinutului procesului-verbal cu privire la contravenţie în privinţa lui Antoci Mihail, în opinia instanţei de judecată, **nu răspunde prevederilor legii** privind ***autosesizarea agentului constatator privind săvârşirea contravenţiei***, precum şi privind ***încadrarea juridică a faptei*** şi ***indiciile calificative ale contravenţiei***.

Mai mult, agentul constatator subofiţerul superior de patrulare a Direcţiei patrulare „Sud” a INSP al IGP al MAI, Casap Ivan, a indicat în procesul-verbal cu privire la contravenție proba foto (f.d.-14-17), însă, din conținutul acestora, instanța nu poate deduce comiterea cărorva ilegalități, totodată, nu este indicat tipul, modelul şi numărul de identificare al mijlocului special cu ajutorul căruia a fost constatată contravenția și confirmarea verificării metrologice a acestuia.

În aceste circumstanţe, reieşind din cele analizate supra, instanţa de judecată consideră că de către agentul constatator subofiţerul superior de patrulare a Direcţiei patrulare „Sud” a INSP al IGP al MAI, Casap Ivan **n-a fost probată în modul corespunzător şi prin procedee legale comiterea contravenţiei menţionate** de către Antoci Nicolae, or, procedeele utilizate de către primul contravin atât prevederilor legale, cât şi actelor subordonate legii analizate supra, iar procesul-verbal cu privire la contravenţie în privinţa ultimului conţine neajunsurile indicate, care atrag **nulitatea absolută** a lui.

Totodată, reieșind din proba foto anexată la contestație de către contravenientul Antoci Nicolae (f.d.-9-10), se atestă faptul că indicatorul 3.32.1 a fost instalat contrar prevederilor **pct. 16 spct. 2) din Regulamentul circulaţiei rutiere *(Secţiunea 1)***, aprobat prin Hotărârea Guvernului, nr. 357 din 13 mai 2009.

Prin urmare, **trebuie admisă contestaţia** contravenientului Antoci Nicolae *din motivul **lipsei faptului contravenţiei***.

În acelaşi timp, analizând procesul-verbal cu privire la contravenţie, întocmit în privinţa lui Antoci Nicolae de către agentul constatator subofiţerul superior de patrulare a Direcţiei patrulare „Sud” a INSP al IGP al MAI, Casap Ivan, sub aspectul ***dreptului la un proces echitabil*** şi ***dreptului la apărare*****,** de care beneficiază orice persoană, conform **art. 6 CEDO,** precum şi **art. art. 20, 26 din Constituţia Republicii Moldova**, instanţa de judecată consideră necesar a menţiona următoarele:

Sancţionarea pentru o contravenţie, conform jurisprudenţei CtEDO, este apreciată ca sancţionare penală (**§ 35 a Hotărârii CEDO din 01 februarie 2005 Ziliberberg contra Moldovei, cererea nr. 61821/00**) – *„Curtea notează preeminenţa acelor care sugerează că acuzaţiile aduse reclamantului au fost de natură penală. Deşi nici una din ele nu este decisivă, cumulativ ele determină caracterul penal al „acuzaţiilor" aduse reclamantului, în sensul articolului 6 § 1 al Convenţiei".*

În jurisprudenţa sa CtEDO, dezvoltând conţinutul abstract al acestei norme (**art. 6 CEDO**) a statuat că *„autorităţile naţionale trebuie să depună o maximă diligenţă cu privire la modul în care se face notificarea* ***„acuzaţiei către cel interesat, deoarece actul de acuzaţie are un rol determinant în procedura penală…".***

Curtea consideră că, în materie penală, o informare **precisă** şi **completă** cu privire la faptele care se reproşează acuzatului şi a calificării lor juridice reprezintă o condiţie esenţială a unui proces echitabil şi că există o legătură evidentă între dispoziţiile **art. 6 § 3 lit. a)** şi cele din **art. 6 § 3 lit. b)** în sensul că ***dreptul de a fi informat*** cu privire la **natura** şi **cauzele acuzaţiei** trebuie privit în lumina ***dreptului*** recunoscut acuzatului ***de a-şi pregăti apărarea***.

Starea de fapt cu care a fost sesizată instanţa este circumstanţiată minimal, îmbrăcând în această din urmă situaţie forma unor norme juridice cu caracter general şi abstract, cu elemente de legătură doar tangenţială cu contravenţia reproşată lui Antoci Nicolae.

Din analiza celor mai sus rezultă că, la o stare de fapt relativ concretă cu care a fost sesizată, instanţa de judecată nu poate ajunge decât pe cale de interpretare, iar o eventuală conduită a instanţei în acest sens ar fi inadmisibilă şi ar duce la depăşirea funcţiei judiciare cu care a fost investită, tot odată, ar încălca flagrant dreptul la apărare al contravenientului Antoci Nicolae.

Astfel, din acest punct de vedere, **procesul contravenţional** în privinţa lui Antoci Nicolae nu respectă rigorile mai sus enunţate, prin ce **afectează grav** ***dreptul la apărare*** al **acestuia**, care, din perspectiva celor analizate, până la moment **se află în imposibilitate absolută de a-şi exercita acest drept**, necunoscând ce încălcări concret i se reproşează de către agentul constatator subofiţerul superior de patrulare a Direcţiei patrulare „Sud" a INSP a IGP al MAI, Casap Ivan.

Mai mult, **aceste încălcări** ***afectează*** în mod **esenţial** şi **iremediabil** ***fondul cauzei*** şi **nu pot fi înlăturate** în careva mod **de către instanţa de judecată**.

În asemenea împrejurări, conform prevederilor art. 445 Cod contravenţional, procesul contravenţional în privinţa lui Antoci Nicolae urma să fie încetat, or, **procesul-verbal cu privire la contravenţie este lovit de nulitate absolută**, însă în privinţa acestuia a fost adoptată decizie de sancţionare.

Prin urmare, din aceste considerente procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancţionare a lui Antoci Nicolae, de asemenea, trebuiesc anulate, iar procesul contravenţional încetat şi *din motivul* ***nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie***.

Tot odată, instanţa de judecată consideră necesar de a explica contravenientului Antoci Nicolae că, în conformitate cu **art. 384 alin.(2) lit. u) Cod contravenţional,** *„persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională”.*

În baza celor expuse, conducându-se de **art. 462 Cod contravenţional**, instanţa de judecată,-

a hotărât:

A admite ca întemeiată contestaţia lui Antoci Nicolae împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie şi deciziei subofiţerului superior de patrulare a Direcţiei patrulare „Sud” a INSP a IGP al MAI, Casap Ivan.

A anula procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia subofiţerului superior de patrulare a Direcţiei patrulare „Sud” a INSP a IGP al MAI, Casap Ivan din 04 mai 2023, conform cărora Antoci Nicolae a fost tras la răspundere în conformitate cu art. 240 alin.(1) Cod contravenţional, fiindu-i stabilită o sancţiune contravenţională sub formă de amendă în mărime de 15 unităţi convenţionale în sumă de 750 lei cu aplicarea a 3 puncte de penalizare, cu încetarea procesului contravenţional intentat împotriva acestuia din motivul lipsei faptului contravenţiei şi nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie.

A recunoaşte după Antoci Nicolae dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.

Hotărârea cu drept de recurs în Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Balan Gheorghe